

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/12/2023
Identifikačné číslo spisu:	1303899388
Dátum vydania rozhodnutia:	27.11.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Martina Valentová
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:1303899388.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne G. D., L., D. XX, zastúpenej advokátskou kanceláriou Vojčík & Partners, s.r.o., Košice, Rázusova 13, IČO: 36866563, proti žalovanej MINITEC s.r.o., Košice, Mliečna 1246, IČO: 17075149, zastúpenej advokátom JUDr. Milanom Szöllössym, Košice, Mlynská 28, o zaplatenie 7.963,62 eura s príslušenstvom, v súčasnosti vedenom na Mestskom súde Bratislava IV pod sp. zn. B3-8C/204/2003 (pôvodne vedenom na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 8C/204/2003), o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 25. mája 2021 sp. zn. 16Co/74/2020, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaná má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava III - v súčasnosti Mestský súd Bratislava IV (ďalej aj „prvoinštančný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 01. marca 2019, č.k. 8C/204/2003 - 781, žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala vydania bezdôvodného obohatenia titulom neoprávnene užívanej časti pozemkov, za ktoré požaduje „nájomné“ vo výške 200 Sk/m² ročne, zamietol (výrok I.) a priznal žalovanej nárok na náhradu trov konania v plnej výške (výrok II.).

1.1. V odôvodnení rozhodnutia prvoinštančný súd poukázal i na to, že sa prvotne zaoberal žalovanou vznesenou námietkou premlčania predmetného nároku a v podstatnom uviedol, že v zhode s konštantnou judikatúrou mal za to, že hoci sa žalobkyňa objektívne nemusela dňa 14. decembra 2004 dozvedieť o tom, že vlastníkom stavieb na jej pozemku je žalovaná, že táto ich nadobudla kúpnu zmluvou od Technickej univerzity Košice, počnúc týmto dňom sa žalovaná ako vlastníka stala užívateľom jej pozemkov, a to bez platnej nájomnej zmluvy so žalobkyňou, teda ich začala užívať bez právneho dôvodu, čím sa bezdôvodne obohatila a počnúc týmto dňom, t. j. 14. decembra 2004 začala žalobkyni plynúť 3-ročná objektívna lehota, na uplatnenie svojho práva voči žalovanej, a to do 14. decembra 2007. Pokiaľ ide o plynutie ďalšej, a to subjektívnej lehoty, ktorá plynie súčasne v rámci uvedenej objektívnej

lehoty, jej začiatok sa neviaže k dátumu splatnosti, ako je to pri začiatku všeobecnej premlčacej doby podľa § 101 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ“ alebo „Občiansky zákonník“), ale k inej skutočnosti, ktorou je vedomosť oprávneného o tom, že na jeho úkor došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa obohatil, pričom táto vedomosť musí byť skutočná a nie len pravdepodobná. Avšak k splneniu predpokladov pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby podľa § 107 ods. 1 OZ nemôže dôjsť skôr, než bezdôvodné obohatenie vznikne. Subjektívna premlčacia doba preto mohla žalobkyni začať plynúť najskôr začiatkom objektívnej premlčacej doby, v danom prípade dňom 14. decembra 2004.

1.2. V tejto súvislosti ďalej konštatoval, že so zreteľom na tvrdenia žalobkyne, že o bezdôvodnom obohatení žalovanej sa dozvedela až z obsahu spisu, resp. z podania Technickej univerzity Košice dňa 20. novembra 2008, ktoré bolo v rámci vykonaného dokazovania zo strany žalovanej úspešne vyvrátené, a to predložením Notárskej zápisnice N 54/2007, Nz 11078/2007, spísanej na notárskom úrade JUDr. Martiny Mižíkovej dňa 21. marca 2007 o kúpe pozemkov od žalobkyne, súd prvej inštancie mal po oboznámení sa s jej obsahom a následne jej podpisom dňa 21. marca 2007 za preukázané, že sa strany sporu nielenže osobne stretli, ale od tohto momentu sa žalobkyňa dozvedala, kto sa na jej úkor bezdôvodne obohatil. Počnúc týmto dňom, t. j. od 21. marca 2007 tak žalobkyni začala plynúť 2-ročná subjektívna lehota, v trvaní do 21. marca 2009. Žalobkyňa tak mala od 21. marca 2007 do 14. decembra 2007 dostatok času, aby si jednorazový čiastku titulom vydania bezdôvodného obohatenia, za čas od 14. decembra 2004 do 12. apríla 2007, ukončenú predajom svojich nehnuteľností, ešte pred podaním samotnej žaloby voči žalovanej, na súde uplatnila včas, t. j. do 14. decembra 2007. Žalobkyňa tak učinila až podaním na súde prvej inštancie dňa 16. decembra 2008, bolo to po márnom uplynutí 3-ročnej objektívnej premlčacej lehoty, teda oneskorene, keďže skončením plynutia jednej z uvedených premlčacích lehôt, právo sa premlčí a to aj napriek tomu, že žalobkyni plynula ešte subjektívna, premlčacia doba do 21. marca 2009.

1.3. Prvoinštančný súd v nadväznosti na argumentáciu žalobkyne ohľadom potreby aplikácie 10-ročnej premlčacej doby v danom prípade z dôvodu úmyselného bezdôvodného obohatenia zdôraznil, že žalobkyňa nepredložila žiadne dôkazy, ktorými by preukazovala svoje tvrdenia a okolnosti v tom zmysle, že by sa v danej veci žalovaná dopustila úmyselného obohatenia voči jej osobe. Nepreukázala, že by žalovaná vedela, že svojím konaním získa bezdôvodné obohatenie, ani to, že chcela obohatenie získať, t. j. nebol preukázaný priamy úmysel. Tiež nepreukázala ani tú skutočnosť, že by žalovaná vedela, že svojím konaním obohatenie získať môže a nepreukázala ani to, že s týmto následkom bola žalovaná, pre prípad, že nastanú, uzročená, a teda nebol preukázaný ani nepriamy úmysel. Je nutné, aby úmysel, či už priamy alebo nepriamy, smeroval k bezdôvodnému obohacovaniu sa a musí existovať už v čase získania bezdôvodného obohatenia. Nestačilo by, keby žalovaná získala bezdôvodné obohatenie neúmyselne.

1.4. O nároku na náhradu trov konania rozhodol tak, že podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“ alebo „Civilný sporový poriadok“) žalovanej, ako úspešnej procesnej strane, priznal voči žalobkyni, ktorá bola v spore neúspešná, náhradu trov konania v plnej výške.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobkyne rozsudkom z 25. mája 2021, č. k. 16Co/74/2020-858, napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil ako vecne správny (výrok I.) a žalovanému priznal plný nárok na náhradu trov odvolacieho konania (výrok II.).

2.1. Vo vzťahu k námietke žalobkyne ohľadom potreby aplikácie 10-ročnej premlčacej doby z dôvodu, že k bezdôvodnému obohateniu žalovanej došlo žalobkyňou tvrdným úmyselným konaním, na ktorej bola výlučne založená odvolacia argumentácia žalobkyne, odvolací súd konštatoval, že sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že na vec sa nevzťahuje 10-ročná premlčacia doba podľa § 107 ods. 2 OZ, pretože v konaní nebolo ničím preukázané, že by sa žalovaná na úkor žalobkyne úmyselne obohacovala, t. j. že jej konanie (vedomostná aj vôľová zložka) smerovalo k získaniu bezdôvodného obohatenia, nakoľko len samotná okolnosť, že žalovaná pri kúpe stavby vedela, že stavba stojí na cudzom pozemku nepreukazuje, že kúpou stavby mala úmysel bezdôvodne sa obohatiť na úkor vlastníka pozemku. V tejto súvislosti poukázal, že právna úprava vlastníckeho práva k stavbe a k pozemku je založená na princípe aedificatio non solo cedit, t. j. na princípe podľa ktorého stavba nie je súčasťou

pozemku, a teda, že stavba môže byť samostatným predmetom občianskoprávných vzťahov bez ohľadu na právny režim pozemku. Preto pokiaľ aj rozdielnosť vlastníckych vzťahov k stavbe a k pozemku pod ňou vedie k vzniku záväzku vlastníka stavby na vydanie bezdôvodného obohatenia v prospech vlastníka pozemku, pri takom usporiadaní právnych vzťahov, ktoré sú zákonom predvídané, nemožno len zo samotnej existencie rozdielnosti týchto právnych vzťahov, resp. odlišnosti vlastníka pozemku od vlastníka stavby, na ňom postavenej, vyvodzovať úmyselné konanie vlastníka stavby smerujúce k získaniu bezdôvodného obohatenia na úkor vlastníka pozemku. Len skutočnosť, že žalovaná v čase, kedy nadobudla vlastnícke právo k stavbám, ktoré boli postavené na cudzom pozemku, bez ďalšieho nepreukazuje jej úmysel získať bezdôvodné obohatenie. Ak žalobkyňa napriek uvedenému existenciu úmyselného konania žalovanej v konaní tvrdila, zaťažovalo ju dôkazné bremeno preukázania tejto skutočnosti a to ako existencie vedomostnej, tak aj vôľovej zložky smerujúcej k bezdôvodnému obohateniu. Keďže úmysel žalovanej v predmetnom konaní preukázaný nebol, právny záver súdu prvej inštancie, že na prejednávajúcu vec je potrebné aplikovať 3-ročnú premlčaciu dobu, je správny.

2.2. Záverom tiež zdôraznil, že žalovanej nebola rôznorodosť právnych vzťahov k pozemkom ľahostajná, o čom svedčí i to, že rozsah užívania pozemkov žalobkyňa ustálila až geometrickým plánom č. XXXXXXXX-XXX/XXXX vyhotoveným K. F. - GEOAT zo dňa 11. decembra 2006, úradne overeným Katastrálnym úradom v Košiciach, Správou katastra L. dňa 27. decembra 2006 pod. č. XXX/XX, pričom následne, až dňa 21. marca 2007 na jeho podklade došlo k uzatvoreniu predmetnej kúpnej zmluvy.

2.3. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol tak, že podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a § 262 ods. 1 CSP žalovanej, ktorá mala v odvolacom konaní plný úspech, priznal proti žalobkyni plný nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“), ktoré vyvodzovala z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

3.1. Nesprávne právne posúdenie dovolateľka videla pri riešení otázky „Či vedomosť Žalovaného, už pri kúpe stavby, o tom, že stavba stojí na cudzom pozemku, a že nadobudnutím vlastníckeho práva k stavbe nijakým spôsobom nenadobúda vlastnícke, prípadne akékoľvek iné právo oprávňujúce ho k užívaniu dotknutého pozemku, ponímajúc v sebe uzrokovanie s následkom, bez ďalšieho úkonu Žalovaného pri vzniku bezdôvodného obohatenia, ktorým by prejavil snahu zabrániť zrejmemu následku, vyjadruje úmysel (hoci aj nepriamy) bezdôvodne sa obohatiť na úkor Žalobkyne.“. Podľa názoru žalobkyne súdy nižšej inštancie v súvislosti s nastolenou otázkou nesprávne posúdili objektívnu premlčaciu dobu, a to v otázke naplnenia vedomostnej, ako i vôľovej zložky úmyselného konania žalovanej, nakoľko je v súlade so zásadou formálnej materiálnej publicity údajov katastra vylúčené, že žalovaná nevedela o spoluvlastníckom práve žalobkyne k predmetným pozemkom a v súlade s legitímnym očakávaním existencie právneho povedomia osoby konajúcej v mene obchodnej spoločnosti a zákonnou požiadavkou vykonávať svoju pôsobnosť s náležitou odbornou starostlivosťou, ako aj so záujmami spoločnosti a všetkých jej spoločníkov, že žalovaná musela vedieť, že keď užíva stavbu bez akéhokoľvek právneho titulu k pozemku pod touto stavbou a pritom neposkytuje žiadnu protihodnotu obohacuje sa na úkor iného. Mala tiež za to, že v konaní pred nižšími súdmi nebolo preukázané tvrdenie žalovanej, že by v rámci kúpnej ceny dohodnutej v kúpnej zmluve, predmetom ktorej boli predmetné pozemky, uhradila žalované nároky, t.j. že by akýmkoľvek spôsobom nároky spoluvlastníkov z titulu bezdôvodného obohatenia skutočne vyporiadala, avšak z faktického konania štatutárneho zástupcu žalovanej je možné nepochybne konštatovať, že žalovaná bola prinajmenšom uzročená s tým, že z titulu užívania cudzích pozemkov jej vzniká bezdôvodné obohatenie a mala by bezdôvodné obohatenie oprávneným osobám vydať.

3.2. V súvislosti s dovolacím dôvodom podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP žalobkyňa namietala i nesprávnosť výroku o náhradovej povinnosti z dôvodu, že podľa dovolateľky v posudzovanom prípade existujú dôvody hodné osobitného zreteľa, odôvodňujúce rozhodnutie súdu o nepriznaní náhrady trov žalovanej podľa § 257 CSP, ktorými sú najmä vek a status žalobkyne ako starobnej dôchodkyne, ako i jej nepriaznivý zdravotný stav. Preto uloženie povinnosti na náhradu ďalších trov konania by negatívnym spôsobom ovplyvnilo jej ekonomickú situáciu a mohlo by mať pre ňu až likvidačné následky v kontexte jej schopnosti si zabezpečiť úhradu základných životných potrieb.

3.3. Žalobkyňa navrhla dovolaciemu súdu, aby zmenil rozsudok odvolacieho súdu tak, že žalobe v celom

rozsahu vyhovie a žalovanej uloží povinnosť nahradiť trovy konania v celom rozsahu. Alternatívne navrhla, aby dovolací súd zrušil napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, prípadne i rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vrátil vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, pričom tiež žiadala, aby dovolací súd, v prípade rozhodnutia v neprospech žalobkyne, rozhodol o trovách prvoinštančného, odvolacieho a dovolacieho konania v zmysle § 257 CSP tak, že žalovanej náhradu trov konania neprizná. Zároveň navrhla dovolaciemu súdu, aby odložil právoplatnosť a vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu z dôvodu existencie dôvodov hodných osobitného zreteľa súvisiacich s už spomínaným negatívnym zásahom do majetkových pomerov žalobkyne so zreteľom na jej vek a status ako starobnej dôchodkyne.

4. Žalovaná sa vo vyjadrení k dovolaniu nestotožnila s dovolacou argumentáciou žalobkyne a navrhla, aby dovolací súd podané dovolanie odmietol, alternatívne zamietol a priznal žalovanej plnú náhradu trov dovolacieho konania.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) a dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

6. Najvyšší súd opakovane vyjadril záver, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (1Cdo/6/2014, 3Cdo/357/2015, 4Cdo/1176/2015, 5Cdo/255/2014, 8Cdo/400/2015). Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

7. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritorným rozhodnutím predstavujúcim *res iudicata*), musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (3Cdo/319/2013, 1Cdo/348/2013, 3Cdo/357/2016, 3ECdo/154/2013, 3Cdo/208/2014).

8. Ak by najvyšší súd bez ohľadu na prípadnú neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane [porovnaj rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 172/03].

9. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

10. Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

11. Podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

12. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

13. Právny posúdením veci treba považovať činnosť súdu spočívajúcu v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej normy, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Súd pri tejto činnosti rieši právne otázky. Ich riešeniu predchádza riešenie skutkových otázok, teda zistenie skutkového stavu. Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá alebo správne určenú právnu normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval. Nesprávne právne posúdenie veci nemožno preto vymedziť nesprávnym či nedostatočným zistením skutkového stavu. Ani sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo jednoduché spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci, významovo nezodpovedajú kritériám uvedeným v § 432 ods. 2 CSP.

14. Okrem toho nevyhnutným predpokladom, aby dovolací súd mohol posúdiť prípustnosť dovolania v zmysle § 421 ods. 1 CSP je, že dovolateľ uvedie právnu (nie skutkovú) otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu, i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom. Inak dovolací súd nemá možnosť posúdiť, či ide skutočne o právnu otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, a či sú splnené osobitné podmienky uvedené v jednotlivých prípadoch, v ktorých citované ustanovenie dovolanie pripúšťa. Dovolací súd je viazaný len tým, ako dovolateľ právnu otázku nastolí.

15. Dovolaiteľka v súvislosti s dovolacím dôvodom v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP namietala, že odvolací súd v spojení so súdom prvej inštancie nesprávne právne vyhodnotil úmysel žalovanej na získaní bezdôvodného obohatenia. Dovolaiteľka formuluje právnu otázku „Či vedomosť žalovaného, už pri kúpe stavby, o tom, že stavba stojí na cudzom pozemku, a že nadobudnutím vlastníckeho práva k stavbe nijakým spôsobom nenadobúda vlastnícke, prípadne akékoľvek iné právo oprávňujúce ho k užívaniu dotknutého pozemku, ponímajúc v sebe uzrozumenie s následkom, bez ďalšieho úkonu žalovaného pri vzniku bezdôvodného obohatenia, ktorým by prejavil snahu zabrániť zrejmemu následku, vyjadruje úmysel (hoci aj nepriamy) bezdôvodne sa obohatiť na úkor žalobkyne.“ V dovolaní podáva výklad pojmu zavinenie s dôrazom na rozlíšenie medzi úmyselnou a nedbanlivostnou formou pomocou vôľovej zložky. Vychádzajúc z vedomosti žalovanej o tom, že predmetom kúpnej zmluvy zo dňa 22. októbra 2004 sú iba stavby a nie pozemky pod nimi, čo znamenalo vedomosť, že bude užívať vec vo vlastníctve iného subjektu, odvodzuje jej úmysel vo vzťahu k uplatnenému bezdôvodnému obohateniu z titulu užívania pozemku žalobkyne bez právneho dôvodu.

16. Odvolací súd v spojení so súdom prvej inštancie poukázal na to, že pri úmyselnom bezdôvodnom obohatení vedomosť aj vôľa musia smerovať k získaniu bezdôvodného obohatenia a v prípade, ak vôľová zložka absentuje, môže ísť iba o nedbanlivostné konanie. Zo zisteného skutkového stavu mal odvolací súd za to, že len samotná okolnosť, že žalovaná pri kúpe stavby vedela, že stavba stojí na cudzom pozemku nepreukazuje, že žalovaná kúpou stavby mala úmysel bezdôvodne sa obohatiť na úkor vlastníka pozemku. Zároveň odvolací súd pripomenul princíp, že stavba môže byť samostatným predmetom občianskoprávných vzťahov bez ohľadu na právny režim k pozemku.

17. Riešenie skutkovej otázky je v civilnom sporovom konaní spojené s obstarávaním skutkových poznatkov súdu v procese dokazovania. Pri jej riešení sa súd zameriava na skutkové okolnosti významné napríklad z hľadiska toho, čo a kedy sa stalo alebo malo stať, čo (ne)urobil žalobca alebo žalovaný, čo (ne)bolo dohodnuté, či a aké skutočnosti nastali po konaní (opomenutí konania) niektorej fyzickej alebo právnickej osoby, čo obsahuje určitá listina, čo vypovedal svedok, čo uviedol znalec. S istým zjednodušením možno konštatovať, že otázkou skutkovou (faktickou) je pravdivosť či nepravdivosť skutkových tvrdení procesných strán. Na rozdiel od toho riešenie právnej otázky prebieha v procese právneho posudzovania veci, pri ktorom súd uvažuje o určitej právnej norme, zamýšľa sa nad možnosťou (potrebou) jej aplikácie, skúma jej obsah, zmysel a účel, normu interpretuje a na podklade svojich skutkových zistení (to znamená až po vyriešení skutkových otázok) prijíma právne závery o existencii alebo neexistencii dôvodu pre aplikovanie predmetnej právnej normy na posudzovaný prípad (3Cdo/218/2017, 3Cdo/150/2017, 4Cdo/7/2018, 4Cdo/32/2018, 7Cdo/99/2018).

18. Vo vzťahu k nemožnosti posúdenia skutkových otázok je potrebné poukázať tiež na to, že dovolací súd je viazaný skutkovým základom tak, ako ho zistil odvolací súd. Dovolací súd v dovolacom konaní nevykonáva dokazovanie, preto ani nemôže prehodnocovať dôkazy vykonané v konaní na súdoch oboch inštancií, ani posudzovať správnosť z nich vyvedených skutkových zistení (záverov).

19. V rozsahu dovolateľkou nastolenej dovolacej otázky odvolací súd s odkazom na zistenia súdu prvej inštancie formuloval svoje skutkové zistenia na základe (predovšetkým) vyjadrení sporových strán ako aj z predložených listinných dokladov. Inak povedané právne významné okolnosti, od ktorých záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu (§ 421 ods. 1 CSP), boli podmienené skutkovým substrátom, ktorého individuálny obsah limitoval aj záver formy zavinenia získaním bezdôvodného obohatenia. Preto (aj) odpoveď na dovoláciu otázku formulovanú žalobkyňou bude vždy závislá od výsledku posúdenia individuálnych, jedinečných skutkových okolností každej prejednávanej veci, ktoré sú nezameniteľné s okolnosťami relevantnými v iných veciach.

19.1. Zavinenie ako aspekt psychickej stránky konajúceho subjektu predstavuje v práve skutkovú otázku, ktorá sa preukazuje dokazovaním. Z vykonaného dokazovania má logicky vyplývať zistenie, či v danom prípade je (nie je) zavinenie prítomné a aká je jeho forma (vedomá alebo nevedomá nebanalnosť, priamy alebo nepriamy úmysel). Skutočnosti významné pre zistenie zavinenia a jeho formy by nemali byť predmetom prehodnocovania v dovolacom konaní.

19.2. Ak dovolateľka oponuje záveru odvolacieho súdu o premlčaní práva s použitím argumentácie, že v prejednávanej veci malo byť aplikované ustanovenie zákona o desaťročnej premlčacej dobe, pretože žalovaná získala plnenie na úkor žalobkyne úmyselne, ide o argumentáciu založenú na kritike skutkových zistení odvolacieho súdu, ktorý po zhodnotení v konaní vykonaných dôkazov prítomnosť právne relevantného úmyslu na strane žalovanej nezistil, čo predstavuje záver súdu skutkovej povahy.

20. Vzhľadom na to, že dovolateľkou boli namietnuté skutkové (nie právne) okolnosti, dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne proti rozsudku odvolacieho súdu nie je podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP prípustné.

21. Žalobkyňa podala dovolanie aj voči výroku napadnutého rozhodnutia, ktorým súd priznal žalovanej nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu (bod 3.2.).

22. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

22.1. Podľa § 421 ods. 2 CSP dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP.

23. Predmetom podaného dovolania je (aj) výrok odvolacieho súdu o nároku na náhradu trov konania, o ktorom odvolací súd rozhodol v zmysle § 357 písm. m) CSP. V danom prípade tak nie je v zmysle §

421 ods. 2 CSP dovolanie prípustné, preto sa dovolací súd nezaoberal vecnou správnosťou dovolania podaného v tejto časti.

24. Najvyšší súd odmietne dovolanie, ak a/ bolo podané oneskorene, b/ bolo podané neoprávnenou osobou, c/ smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné, d/ nemá náležitosti podľa § 428, e/ neboli splnené podmienky podľa § 429 alebo f/ nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až 435 CSP.

25. Z týchto dôvodov dovolací súd dovolanie žalobkyne, v ktorom namietala nesprávne právne posúdenie veci v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP (podľa bodu 3.1.), odmietol podľa § 447 písm. f) CSP ako dovolanie, v ktorom dovolací dôvod nie je vymedzený spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP a vo zvyšku dovolanie (podľa bodu 3.2.) smerovalo proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné podľa § 447 písm. c) CSP.

26. Najvyšší súd nezistil splnenie podmienok pre odklad právoplatnosti (dovolaním) napadnutého rozhodnutia v zmysle ustanovenia § 444 ods. 2 CSP a v súlade s ustálenou praxou dovolacieho súdu o tom nevydal samostatné rozhodnutie (pozri napr. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/144/2019, 7Cdo/129/2020 alebo 2Cdo/91/2021).

27. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

28. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.